

לט. נמצא עליה חציצה אחר שטבלה: אם הסמיכה הטבילה לחפיפה – אינה חוששת. ואם לאו – חוששת, וצריכה לחוף ולטבול שנית. ויש אומרים דתלוי: אם הטבילה היתה ביום החפיפה – אינה חוששת, אפילו הרחיקה זה מזה. ואם חפפה ביום וטבלה בלילה – חוששת.

מ. אשה לא תעמוד על גבי כלי חרס או בקעת ותטבול, דבעיתא שלא תפול ואינה טובלת היטב (דעת ר"ת דחומרא זו, ועוד דלקמן, אינן נוהגות אלא בטבילה לטהרות, ולא בטבילת נידה לבעלה. אבל תוס' הסכימו עם פירש"י דכל זה מיירי בטבילת נידה לבעלה).

מא. אסור לטבול ולהטביל כלים על גבי ספסל, משום גזרת מרחצאות, שיבואו להטביל במים שאובין.

דף ס"ז ע"א

מב. אשה לא תטבול בנמל (מקום אניות) – לפירוש רש"י, משום טיט הנדבק בה וחוצץ. ואפילו טבלה ולא מצאה עליה טיט, חיישינן שהיה ונפל. ולפירוש תוס', משום דמצויין בני אדם שם וממהרת לטבול.

מג. נהרות – כמעייין, ומטהרים בזוחלין. ומי גשמים – אין מטהרין אלא באשבורן (מכונסין). וביומי דניסן מתרבים מי שלגים בנהר יותר ממי הנהר עצמו, ואין מטהר בזוחלין. לפיכך עשה אבוב דשמואל לבנותיו מקואות בימי ניסן. אבל בימי תשרי היו טובלות בנהר (דאז מטהר בזוחלין) והיה מניח להן מחצלאות (לרש"י, מפני הטיט. ולתוס', משום צניעות).

מד. נתנה תבשיל לבנה וטבלה ועלתה – לא עלתה לה טבילה.

מה. מקום הקזת הדם, עד ג' ימים, אינו חוצץ. דהגלד רך הוא, והוא כבשר עצמו. מכאן ואילך, הגלד חוצץ.

מו. לפלוף שבתוך העין – לח אינו חוצץ, ויבש חוצץ. והיינו משיתחיל להיות ירוק (אולי הכונה לצהוב).

מז. כחול שבתוך העין אינו חוצץ. שעל גבי העין חוצץ. ואם רגילה למצמץ בעיניה, אף שעל גבי העין אינו חוצץ.

מח. פתחה או עצמה עיניה ביותר – חוצץ.

מט. כשמראים נגע לכהן, אין נגע שבבית הסתרים טמא. והאיש נראה לכהן כדרך עמידתו כשעודר או מוסק בזיתים, והאשה כדרך שאורגת או מינקת את בנה. ובאופן זה גם תעמוד כשטובלת, ולא תהדק זרועותיה לגופה, ורגליה זו לזו, גם לא צריכה לפשטם יותר מידי. וכל מקום שאין מגיע לשם מים בכזה אופן, אינו מעכב.

ג. שערה אחת קשורה – חוצצת. שלש – אינן חוצצות. ולדעת ר' יוחנן, אף שתי שערות קשורות – אינן חוצצות.

דף ס"ז ע"ב

נא. הלכה למשה מסיני: רובו, ומקפיד עליו – חוצץ. ומדרבנן, גם רובו שאינו מקפיד, או מיעוט המקפיד – חוצץ (ופירש"י דמיירי בשיער, ו'רובו' היינו שרוב שערו קשור אחת אחת).

נב. מדאורייתא, אין נדה טובלת אלא במוצאי יום השביעי לנדתה. וכשטובלת שלא בזמנה, אף שמעיקר הדין יכולה לטבול גם ביום, מכל מקום לא תטבול אלא בלילה משום סרך בתה. ועיין לקמן אות נו.

נג. יש אופנים שהתירו לטבול ביום לאחר הזמן ולא חששו משום סרך בתה, כגון במקום שמצויים אריות או גנבים או צינה, או ששערי העיר ננעלים בלילה.

נד. שבעה נקיים צריכים להיות רצופין, שלא תהא טומאה מפסקת ביניהם.

נה. זבה יכולה, מעיקר הדין, לטבול ביום השביעי אחר הנץ החמה, דאמרינן מקצת היום ככולו. אלא דאסור לעשות כן מדרבנן שמא תשמש ואחר כך תראה דם מבעוד יום ותסתור למפרע.

נו. דעת תוס' שגם זבה לא תטבול ביום, אפילו לאחר זמנה, משום סרך בתה. עוד כתבו בשם ר"ת דהחשש דסרך בתה אינו אלא כששבה לביתה מבעוד יום. אבל אם תטבול סמוך לחשיכה ותשוב לביתה כשכבר לילה שפיר דמי.

נז. אשה הצריכה לטבול במוצאי שבת – חופפת בערב שבת. היתה צריכה לטבול במוצאי יום טוב שחל ביום ראשון – חופפת בערב שבת, וטובלת במוצאי יום טוב ראשון (ליל יום טוב שני). חלו שני ימים טובים של ראש השנה ביום א' וב', וצריכה לטבול במוצאי יום טוב שני של ראש השנה – לא תרחיק החפיפה מן הטבילה כל כך, אלא תחוף ותטבול בליל יום ג'. אבל היכא דחל טבילתה ביום חול רגיל – לא תרחיק החפיפה מן הטבילה כלל, רק תחוף ביום ותטבול בלילה. ועיין לקמן אות סא.

נח. דעת מר זוטרא דלא תחוף בליל טבילתה, רק תקדים לחוף מבעוד יום. ודעת ר' חיינא דשרי לחוף אף בליל הטבילה גופא.

נט. מעשה באשתו של אבא מרי ריש גלותא שהתקוטטה ולא רצתה לטבול. ואזל ר' נחמן בר יצחק לפיוסא כו' אמר לה דודי חסרת, טשטקי חסרת, עבדי חסרת. מבואר מזה דיכולה לחוף ולטבול באותו לילה.